

დადგენილება № 80

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დებულებისა და სასოფლო საბჭოების და სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების დებულების სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების მეორე ყრილობის მიერ მიღებული და ამასთანავე დართული დებულებანი: 1) სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისა და 2) სასოფლო საბჭოების და სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტებისა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრ. კომიტეტის თავმჯდომარე—**მ. ცხაკაია.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრულ. კომიტეტის მდივანი—**მ. საბაშვილი.**

1924 წ. აპრილის 11.
ტბილისი—სსსსსსს.

დებულება

სასოფლო საბჭოებისა და სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების შესახებ.

1. სასოფლო საბჭოების ორგანიზაცია და ფუნქციები.

1. სასოფლო საბჭო აირჩევა ყოველ ისეთ დასახლებულ ადგილში, სადაც მცხოვრებთა რიცხვი 1000-ზე ნაკლები არ არის.

შენიშვნა 1. ის დასახლებული ადგილი, სადაც 1000-ზე ნაკლები მცხოვრებია, უნდა შევეთოდეს საერთო საბჭოს ასარჩევად მხოვრებელ პუნქტს.

შენიშვნა 2. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს უფლება აქვს მოაწესოს საბჭო იმ პუნქტებშიაც, სადაც 1000-ზე ნაკლები მცხოვრებია, უკეთეს ამას ბუნებრივი პირობები და საქართველოში მოიხიბეს და უკეთეს მცხოვრებთა რიცხვი 300-ზე ნაკლები არ არის.

2. სასოფლო საბჭოს არჩენები მოხდება წელიწადში ერთხელ.

3. სასოფლო საბჭო აირჩევა იმ ანგარიშით, რომ ყოველს 100 მცხოვრებელზე მოდიოდეს ერთი დეპუტატი, ხოლო საერთო რიცხვი სასოფლო საბჭოს წევრებისა არ უნდა აღემატებოდეს 50-ს.

4. სასოფლო საბჭო აირჩევს საბჭოს თავმჯდომარეს, რომელსაც დამატკიცებს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

5. სასოფლო საბჭოს სხდომა გაინართება თვეში ორჯერ მინც.

6. სასოფლო საბჭოს ძირითადი მიზანია:

ა) სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის ღონისძიებათა განხორციელებისათვის ხელს შეწყობა.

ბ) მშრომელი მასების ჩაზმა ადგილობრივი საეკონომიკური და კულტურული აღმშენებლობის საქმეში.

გ) ადგილობრივ საქმიანობათა გამორკვევა და სათანადო მისაღისა და პროექტების წარდგენა სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში.

დ) სარაიონო ყრილობაზე დელეგატების გაგზავნა.

შენიშვნა. სასოფლო საბჭოსთან სწავრობებს მოქალაქობრივი მდგომარეობის შემდეგი აქტების რეგისტრაცია: დაბადებისა, ქორწინებისა და გარდაცვალებისა.

7. სასოფლო საბჭოს მუშაობის (მუხ. მ) პრაქტიკული განხორციელება დაეკისრება საბჭოს თავმჯდომარეს.

შენიშვნა. ახალციხისა, დუშეთისა, სენაქთისა და ბორჩალოს მაზრებში სასოფლო საბჭოებთან არსებობს ტეხნიკური მდივნის თანამდებობა.

8. სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარეს უამაგირი ეძლევა მაზრის აღმასრულებელი კომიტეტის სადსრადანი.

9. სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარეს არა აქვს უფლება დასტოვოს თვისი თანამდებობა სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის ნებადართულად.

შენიშვნა. დაუპროჩაილებლობისათვის, უმოქმედობისათვის და საბჭოთა ორგანიზების დადგენილებათა განუხორციელებლობისათვის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე შეიძლება მოხსნილ იქნეს თანამდებობიდან სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ.

2. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

10. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს აირჩევს სასოფლო საბჭოთა სარაიონო ყრილობა.

11. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი არის ხელისუფლების ადგილობრივი უმაღლესი ორგანო რაიონის ტერიტორიაზე სასოფლო საბჭოთა ერთი ყრილობიდან მეორე ყრილობამდე.

12. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი არჩეულ უნდა იქნეს არა ნაკლებ 3 და არა უმეტეს 7 წევრის შემადგენლობით.

13. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი აირჩევა ერთი წლით.

14. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი პასუხისმგებელი თავისი მოქმედებისათვის სარაიონო ცენტრალურ ბისა და სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის ზემდგომ ხელისუფლების ორგანოების წინაშე.

15. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს უფლება არა აქვს უარი სიტყვას თანამდებობაზე ახალ არჩევნებამდე—სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ნებადაურთივლად.

16. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი აირჩევს პრეზიდიუმს სამი წევრის შედგენილობით, რომელთაც დაევალებათ რაიონის მართვა-გამგებლობა: ერთს—სამეურნეო და წესიერ-მოწყობის სფეროში, მეორეს—კულტურულსა და მესამეს—ადმინისტრაციულ სფეროში.

17. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი არ უნდა მოეწყოს განყოფილებანი; სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს ჰყავს საერთო კანცლარია და ორი ტექნიკური მომუშავე.

შენიშვნა. რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწყობა სამხედრო შვიდა თანხმად განსაკუთრებული დადგენილებისა, რაც საამისოდ გამოცემულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1924 წლის თებერვლის 15-ს თარიღითა და 74 №-ით.

- 18. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის დაეკისრება:
 - ა) საბჭოთა ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოთა ყველა დადგენილების განხორციელება,
 - ბ) რაიონის ტერიტორიის წესიერად მოწყობა კულტურულ და სამეურნეო სფეროში,
 - გ) ვადაწყვეტა ყველა საკითხისა, რომელსაც ადგილობრივი მნიშვნელობა აქვს,
 - დ) ზოლად საბჭოთა მოქმედების ხელშეწყობა რაიონის საზღვრებში.

შენიშვნა. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტთან სწარმოებს მოქალაქობრივი მდგომარეობის ყველა აქტის რეგისტრაცია რაიონის ფარგლებში, იმ ქალაქსა და დაბის მცხოვრებთათვის, სადაც სასოფლო საბჭო არ არის; აგრეთვე განქორწინებისა და გვირგვინის თუ მეტი სახელის შეცვლის რეგისტრაციის იმ დასახელებულ ადგილების მცხოვრებთათვის, სადაც დაარსებულია სასოფლო საბჭო.

19. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მოიწვევს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომას, შეათანხმებს აღმასრულებელ კომიტეტის წევრთა შეშვობას და თვალყურს ადევნებს საბჭოთა უმაღლესი ორგანოების განკარგულებათა ასრულებას.

შენიშვნა. სარაიონო აღმ. კომიტეტის თავმჯდომარე არის იმავე დროს იმ სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარეც, რომელიც რაიონის ცენტრია.

- 20. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი:
 - 1) მოისმენს აღმასრ. კომიტეტის თავმჯდომარისა, აღმასრულებელი კომიტეტის წევრების და სასოფლო საბჭოთა თავმჯდომარეების მოხსენებებს.
 - 2) მოიწვევს პერიოდულად სასოფლო საბჭოებს უფრო საყურადღებო საკითხების განსახილველად.
 - 3) წაუთვლებს დასამტკიცებლად სამაზრო აღმასრ. კომიტეტს ადგილობრივ საეკონომიკურ დადგენილებათა პროექტებს.
 - 4) დაამტკიცებს თანამდებობაზე სოფლის საბჭოთა თავმჯდომარეებს და თანამშრომლებს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრულ. კომიტეტის თავმჯდომარე—**მ. ცხაკაია.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრულ. კომიტეტის მდივანი—**პ. ხაბაშვილი.**

1924 წ. აპრილის 11.
ტფილისი—სასახლი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების შესახებ.

1. აღმასრულებელი კომიტეტის ორგანიზაცია და ფუნქციები.

1. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი არის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო მაზრის ფარგლებში—სამაზრო ყრილობიდან ყრილობამდე; იგი პასუხისმგებელია საბჭოთა სამაზრო ყრილობის წინაშე და ექვემდებარება ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს, მის პრეზიდიუმს და სახალხო კომისართა საბჭოს.

2. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს აირჩევს საბჭოთა სამაზრო ყრილობა ერთი წლით.

3. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრთა რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს 15-ს და არ უნდა იყოს 12-ზე ნაკლები.

- 4. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი შეიკრიბება ორ კვირაში ერთხელ.
- 5. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:
 - ა) საბჭოთა ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების დადგენილებათა განხორციელება.
 - ბ) ყოველგვარ ღონისძიებათა მიღება მაზრის კულტურული და ეკონომიკური წინაშეებისათვის.
 - გ) ადგილობრივ ხასიათის საკითხების ვადაწყვეტა.
 - დ) ექვემდებარე ორგანოთა მოქმედების ხელშეწყობა და მეთვალყურეობა.
 - ე. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს უფლება აქვს შეაჩეროს სახალხო კომისიის განკარგულება, უკეთესი ეწინააღმდეგება რესპუბლიკის კანონებს, ხოლო აღმასრულებელი კომიტეტი მთელს თავის შედგენილობით პასუხისმგებელია სასამართლოს წესით განკარგულების უკანონოდ შეჩერებისათვის.

2. აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

7. მიმდინარე შეშვობის პრაქტიკული ხელშეწყობისათვის სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი აირჩევს პრეზიდიუმს, რომლის შედგენილობაც არ უნდა აღემატებოდეს 5-ს და არ უნდა იყოს 3 ნაკლები.

შენიშვნა. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი არის იმავე დროს სამაზრო ქალაქის საბჭოს პრეზიდიუმიც.

8. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი:

- ა) მოაწოდებს აღმასრულებელი კომიტეტის ქვემდებარე ორგანოებს და გაუწევს მათ ინსტრუქტორობას,
 - ბ) ხელმძღვანელობს აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებათა მუშაობას,
 - გ) დააზრდებს მასალებს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომისათვის,
 - დ) თვალყურს ადევნებს აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებათა აღსრულებას,
 - ე) გამოისყენებს მოქმედი კანონმდებლობის ფარგალში ადგილობრივი ხასიათის საცდელდებულო დადგენილებათა და ამ დადგენილებათა დარღვევისათვის დაადებს ადმინისტრაციული წესით კანონში გათვალისწინებულ სასჯელს,
 - ვ) შეაგროვებს და განიხილავს მასალებს ქვემდებარე ორგანოების მუშაობის შესახებ და დაამაზრდებს საორგანიზაციო ხასიათის პროექტებს აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომისათვის,
 - ზ) ხელმძღვანელობს არჩენების მუშაობის ტერიტორიაზე და მეთვალყურეობას გაუწევს მათს კანონიერებას,
9. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებობს სამდიუო, რომლის მეშვეობითაც პრეზიდიუმი შესარულებს მისთვის უშუალოდ დაკისრებულს მოვალეობას.

3. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებაში.

10. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისათვის დაკისრებულ მუშაობის შესასრულებლად მასთან დაარსდება შემდეგი განყოფილებანი:

- 1) საერთო,
- 2) ადგილობრივი მეურნეობისა—ა) კომუნალური და ბ) საადგილო-მამული ქვეგანყოფილება,
- 3) საფინანსო-საგადასახადო და
- 4) სამილიტარო სამმართველოსი.

შენიშვნა. სამილიტარო სამმართველოს დაკისრება ხელმძღვანელობა გაუწიოს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და სასოფლო საბჭოებს მოქალაქეობრივი მდგომარეობის აქტების რეგისტრაციის საქმეში.

11. საერთო განყოფილებას დაეკისრება გაძლიერა სოციალური უზრუნველყოფისა, განათლებისა და ჯანმრთელობის საქმისა, ხოლო ქვემოთ დასახელებულ ადგილებში—შრომის საქმისა, სათანადო ინსპექტორების მეშვეობით, რომელთა მოქმედება განისაზღვრება ცალკე დებულებით და ინსტრუქციებით, ამა დებულების მე-13 მუხლის თანახმად.

შენიშვნა. შრომის ინსპექტორი არის მხოლოდ ფოთისა, ქუთაისისა და ქიათურის სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტის საერთო განყოფილებასთან და აგრეთვე ბორჯომის სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტთან.

12. ახალი განყოფილების ან ქვეგანყოფილების დაარსება ან არსებულის გაუქმება სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს შეუძლიან ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ნებართვით და სათანადო ცენტრალურ უწყებებსთან და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატთან წინასწარი შეთანხმებით.

13. მე-10 მუხლში აღნიშნულ განყოფილებათა მოქმედების ფარგალი განისაზღვრება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ცალკე ინსტრუქციით და დადგენილებით; ამასთანავე შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი წინასწარ უნდა შეუთანხმდეს: ადგილობრივი მეურნეობის განყოფილების შესახებ—მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატს და სახ. მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს, საერთო განყოფილების შესახებ—განათლებისა, ჯანმრთელობისა, სოც. უზრუნველყოფისა და შრომის სახ. კომისარიატებს, ხოლო საფინანსო-საგადასახადო განყოფილების შესახებ—მიგრ-კავკასიის ფინანსთა სახ. კომისარიატის რწმუნებულს საქართველოში.

14. ყოველ განყოფილებას ჰყავს თავისი კანცელარია.

15. თვითთუარი განყოფილების სათვლელო სტავსი განაგებს, რომელსაც აირჩევს აღმასრულებელი კომიტეტი.

შენიშვნა 1. განყოფილების გამგედ შეიძლება არჩეულ იქნეს აღმასრულებელი კომიტეტის არაწევრი თავნიცი.

შენიშვნა 2: დაინტერესებულ სახალხო კომისარიატს შეუძლიან მოითხოვოს სათანადო გამგის თანამდებობიდან გადაყენება. უკეთუ აღმასრულებელი კომიტეტი თანახმა არ იქნება, ამ საკითხს საბოლოოდ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი პრეზიდიუმში გადასწავევს.

16. აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარეს არ შეიძლება დაევალოს განყოფილების გამგებლობა.

17. აღმასრულებელი კომიტეტის ყოველი განყოფილება ექვემდებარება აღმასრულებელ კომიტეტს და მოვალეა შესარულოს ყველა მისი განკარგულება.

18. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი პასუხისმგებელია განყოფილებათა მუშაობისათვის.

19. ცენტრალურ დაწესებულებასთან აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილება ურთიერთ მიმართავს იქონიებს პარტოოდენ სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მეშვეობით.

20. უფრო შინაგანად და პრინციპიალურ საკითხს გადასწავებს აღმასრულებელი კომიტეტი. აღმასრულებელი კომიტეტივე განიხილავს და დამტკიცებს ბარჯთაღრიცხვას.

21. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი ყოველ თავის დადგენილების და ოქმის ასლს დაუყოვნებლივ წარუდგენს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს და ვალდებულია მისივე მეშვეობით ყოველ სამ თვეში ერთხელ წარუდგინოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტსა და სახალხო კომისარიატს საბჭოს თავისი მოქმედების ანგარიშები.

4. სამაზრო-აღმასრულებელი კომიტეტის წევრთა უფლება-მოვალეობანი.

22. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტის წევრი არ შეიძლება დატუსაღებულ იქნეს აღმასრულებელი კომიტეტის ნებართვის გარეშე.

შენიშვნა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში, ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისარიატს საბჭოს განკარგულებით აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი შეიძლება დატუსაღებულ იქნეს სამაზრო აღმასკომის ნებართვის გარეშეც, ხოლო ეს განკარგულება დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს.

23. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს უფლება აქვს სათანადო ხმით მონაწილეობა მიიღოს კომიტეტის ყოველი ქვემდებარე და შაზრის ტერიტორიაზე მყოფ დაწესებულებების სხდომაზე.

24. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს აქვს თავისუფალი შესვლის უფლება შაზრის ტერიტორიაზე მომქმედ საბჭოთა ყოველ დაწესებულებაში და შეუძლიან მიიღოს საჭირო სათანადო ცნობა, გარდა სამხედრო და საგამომიებლო ხასიათის საიდუმლო ცნობისა.

25. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სახელით შეუძლიან იმოქმედოს იმ შემთხვევაში, როდესაც იგი სათანადოდ უფლება-შისილი იქნება აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ.

26. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს არა აქვს უფლება უარი სთქვას იმ სამუშაოზე, რაც შეიძლება დააკისროს მას სამაზრო აღმასრულებელმა კომიტეტმა.

27. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრები მოვალენი არიან დაესწრნენ აღმასრულებელი კომიტეტის ყველა სხდომას, და ამ კომისიების სხდომებს, რომლებშიც ისინი მუშაობენ.

შენიშვნა. უკეთეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი ვერ შესძლებს დაესწროს სხდომას, იგი მოვალეა ეს წინასწარ აცნობოს თავმჯდომარეს ან მდივანს. ის წევრი, რომელიც მოსცდება ამ სხდომას შეუწყნარებელი მიზეზის გამო, შეიძლება გამორიცხულ იქნეს აღმასრულებელი კომიტეტის შედგენილობიდან.

28. წარვლინიებიდან დაბრუნებისას აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი მოვალეა დაუყოვნებლივ წარუდგინოს აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს მოხსენება წარვლინიებაში ყოფნის დროს გაწეული მუშაობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრ. კომიტეტის თავმჯდომარე—**მ. ცხაკაია.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალ. აღმასრულ. კომიტეტის მდივანი—**მ. ხახაშვილი.**